

Fólkatingsvalið

Javnaðarflokkurinn eisini størstur eftir valið

Men ringt at spáa um politiskar samgongur

Nú nærkast valið í Danmark, og valstríðið verður sum frálíður hvest. Tað sæst á blóðunum og ikki minst á lýsingunum hjá flokkunum, hóast Berlingske ikki kom út leingi.

Tær seinastu kanningarnar vilja vera, at flokkarnir aftanfyr teirri sonevndu augustsemjuni koma at fáa meirilutan. Metingar siga, at javnaðarflokkurinn, radikali flokkur, kritiligt folkeparti, centurms-demokratisk flokkur og konservativ flokkur koma at fáa tilsamans 95 tingmenn á nýggja fólkatingi ímóti í tí gamla 90.

Tær halda, at javnaðarflokkurinn fer at fáa 8 mans aftrat, meðan spátt verður at vinstraflokkurinn fer at missa ikki færri enn 14 tingmenn og minka til somu stódd, sum framburðsflokkurinn er í dag. Hóast nóg

innanhyssis stríð hjá teimum konservativu og SF-flokkinum, verður hildið, at hesir flokkar ganga eitt sindur fram.

Men metingarnar eru sjálvandi ógvuliga ymskar, eftir sum hvørji bløð flyta tær fram. Ein nýggjur flokkur er komin aftrat síðani seinast. Pensionistaflokkurinn, sum eftir seinastu kanningum einans fær 0,3 prosent av atkvøðunum tann 15. februar. Hendir tað, røkkur flokkurinn ikki upp um markið fyrri at verða umboðaður á Christiansborg. Flokkurinn skal fyrri at fáa umboð á fólkatingi fáa í minsta lagi 2 prosent av øllum atkvøðunum.

Javnaðarflokkurinn kemur framvegis at vera tann størsti í Danmark, tað er eingin ivi um tað. Men hann er fyrri miklum ágangi frá mótstøðumonnun-

um. Og spurningurin er, um tað fer at loysa seg hjá hesum flokki aftan á valið at royndu samvinnu við radikala flokkinn.

Hesin er eftir sum mangir halda viknaður nóg, nú Hilmars Baunsgaard ikki longur stendur á odda, hann er vorðin formaður í nevndini hjá blaðnum Politiken og hevur sagt seg úr politikki.

Samgongumøguleikarnir

Samgongumøguleikarnir eru ikki so fáir aftan á valið tann 15. og dúgliga spáa menn um ta komandi stjórnina. Kemur ein feroingur eins og fyrst í 70'um um at bjarga eini javnaðarstjórn? Tað er ilt at siga, men tað kann henda.

Leiðarnir fyrri vinstraflokkinn eru ikki smædnir. Floksleiðarin, Poul Hartling heldur, at hann

longu áðrenn at veljarafólkið hevur atkvøtt, hevur tveitt Anker Jørgensen frá! Í einum bønarblaði til limirnar í vinstraflokkinum, sum teir siga eiga »at spytt í bessen til Valgkampen« verður floksformaðurin nevndur statsminister Poul Hartling, men hetta er so ikki almenna metingin millum danska veljarafólkið, heldur tvørtur ímóti.

Bíða eftir hvat ið valið fer at siga

Bæði landsfelagsskapurin hjá arbeiðsmannunum, LO og Dansk Arbejdsgiverforening tykjast vilja støða við stóðutak-an til komandi sáttmálar til fólkatingsvalið er av. Dansk Arbejdsgiverforening hevur gjørt eitt útspæl um endur-

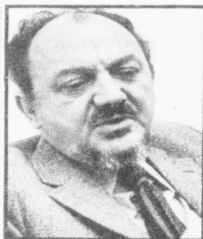
nýggjan av sáttmálanum, men hvat tað gongur út uppá, tað veit eingin, tí hvorki Tummus Nielsen hjá LO ella stjórnin hjá danska arbeiðsgevarafelagnum Leif Hartwell vilja siga nakað avgerandi. Tummus Nielsen sigur so mikið: — Komandi sáttmálar vilja broyta munandi prinsippini viðvíkjandi víðurskiftinum á arbeiðsmarknaðin-um.

Kommunistar gera um seg

Kommunistisk flokkurinn í Danmark roynir at gera um seg og geva útsjónd av at vera meira liberalur enn flest allir aðrir kommunistaflokkar í vestara parti av Europa. Eisini tekur hann støðu til, hvat hendur í dag í Tjekkosllovakia og Polandi. Alment siga kommunistarnir seg vera í móti tí, sum

Hvønn vilja tit

Anker Jørgensen,
Javnaðarflokkurinn.

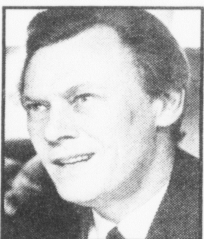
A

Svend Haugaard,
Radikala Vinstra.

B

Poul Schlüter,
Konservativ Fólkafl.

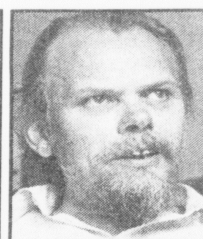
C

Ib Christiansen,
Rætsforbundið.

E

Gert Petersen,
Sosialistisk Fólkaflokkurinn.

F

Sum vanligt vera odda-fiskarnir undan einum og hvørjum vali settir undir somu spurningur. Eitt av teimum stóru spurningunum eftir komandi val, er hvørji flokkar fara at samarbeiða. Tað er henda spurning teir her royna at svara.

Javnaðarflokkurinn leggur størsta dentin á tvinningar lutir. Tað er at fremja ein politikk sum í ríkiligum máti verjur tey veikastu í samfelagnum. Og sum tryggjar eitt sosialt, undirvísingarlaga og heilsuligt sinnað samfelag.

At vit kunnu fremja ein politikk, sum uppá stutta tíð kann minka um arbeiðsloysi, og sum síðani kann skapa grundarlag undir varandi arbeiði.

Hetta er tað endamálið, vit seinastu árin hava strembað ímóti.

Eftir valið má tað vera uppgávan at framhalda tað kós sum var grundløgð við augustsemjuni, og serliga fáa ein haldgóðan inntøku-politikk á breiðum grundarlagi. Teir flokkar sum standa longest til vinstri og tann flokkur longest til høgri hava víst seg at vera óegnaðar til ein tilkinn politikk. SF hevur helst eisini ósemjur innanborða, men við hinar flokkarnar kunnu vit altíð tala saman við. Tá ein figgjarlig avtala er gjord, er ynski mítt at avtalað verður, at val eigur ikki at vera aftur fyrr enn í 1980.

Konservativ flokkurinn ynskir eina fleirflokkaða stjórn á borgarligum grundarlagi, men í teimum tíðum tá ein tilkinn stjórn ikki er møguleg, vilja vit eisini vera við tá okkurt av áhugamálum okkara eisini kann koma við. Hetta hevur ikki verið møgulegt í septembersemjuni, har hinir flokkarnar ikki vildu hoyra okkum. Í einum tilkinnum fari vilja vit sjálvandi ikki hava meðábyrgd.

Um allir flokkar fylgdu orðunum hjá einum fyrrverandi forsætisráðharra um, at tað ikki var avgerandi, hvønn ein samarbæddi við, men heldur hvat verður samarbeiðt um, stóð betur til í Danmark í dag. Rætsforbundið heldur ikki, at tað er beint, at nakar flokkur verður skúgvaður til viks í samráðingum um skipan av stjórn, men leggast kann afturat, at flokkarnir, sum standa uttast, ikki hava okkara stóra áhuga at samarbeiða við.

SF kann ikki taka undir við tí sum augustsemjan legði dent á. Men vit kunnu samarbeiða um at arbeiða fyrri fleiri arbeiðsplássum, gera rimilgari skattaskipan, støða jarðaprisinum og bota um tey sosialu víðurskiftini og somuleiðis stimbura mentan og undirvísing.

Hvønn kunnu vit so samarbeiða við? Sjálvandi við teir flokkar, sum liggja okkum nærmast. Tað er Javnaðarflokkurinn og flokkarnir til vinstri fyrri henda.